

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Annettu Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 1997

Asia: Irtisanomista koskeva oikaisuvaatimus

Päätös, johon haetaan oikaisua:

Helsingin yliopiston 9.10.1996 tekemä päätös, jolla A:n virkasuhde on irtisanottu.

Oikaisuvaatimus:

A on pyytänyt päätöksen kumoamista.

Asian käsittely:

Helsingin yliopisto on antanut asiassa vastineen ja A sen jälkeen vastaselityksensä.

Virkamieslautakunnan ratkaisu:

Perustelut:

A:n virkasuhde on päätöksellä 9.10.1996 irtisanottu valtion virkamieslain 27 §:n nojalla.

Valtion virkamieslain 27 §:n 1 momentin mukaan viranomaisella on oikeus irtisanoa virkamies, jos: 1) virasto tai se yksikkö, jossa virkamies työskentelee, lakkaa: tai 2) virkamiehen tehtävät tai viraston mahdollisuudet tarjota virkamiehelle tehtäviä suoritettaviksi olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähenevät. Säännöksen 2 momentissa on lueteltu tilanteita, jolloin edellä 2 kohdassa tarkoitetut perusteet irtisanomiseen eivät täyty. Säännöksen 4 momentissa kielletään niinkään irtisanominen, jos virkamies voidaan samassa virastossa ammattitaitonsa ja kykynsä nähden kohtuudella sijoittaa uudelleen tai kouluttaa uusiin tehtäviin taikka jos virka 5 §:n nojalla siirretään toiseen virastoon.

Selvitys tapahtumista

A:n virkasuhteen irtisanomisesta on päättänyt Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan tiedekuntaneuvosto 9.10.1996. Päätöksessä on viitattu A:n irtisanomista koskevaan ilmoitukseen, joka on sisältänyt irtisanomisen perusteet. Tuon kirjelmän 26.9.1996 mukaan Helsingin yliopiston konsistori on päätöksellään 23.5.1996 lakkauttanut valtiotieteelliseen tiedekuntaan kuuluvan kehitysmaainstituutin ja päättänyt perustaa tiedekuntaan kehitysmaatutkimuksen laitoksen 1.1.1997 lukien. Helsingin yliopiston kansleri on kumonnut kehitysmaainstituutin johtosäännön 1.1.1997 lukien. Koska uuteen kehitysmaatutkimuksen laitokseen ei enää sisällynyt erikoistutkijan virkaa, oli tiedekunta esittänyt rehtorille A:n erikoistutkijan viran lakkauttamista. A:n ilmoituksen mukaan hänen erikoistutkijan virkansa on päätetty lakkauttaa 1.5.1997 lukien ja perustaa samasta ajankohdasta uutena virkana yliassistentin virka.

A on hänelle 7.11.1996 tiedoksiannetulla päätöksellä irtisanottu 9.4.1997 lukien.

A:n mukaan kysymyksessä ei ole ollut todellinen valtion virkamieslaissa tarkoitettu yksikön lakkauttaminen, vaan vain nimen muuttaminen ja muutos tehtävien painotuksessa. A:n käsityksen mukaan organisaatiomuutoksen eräänä keskeisenä tavoitteena on ollut työnantajan pyrkimys irtisanoa hänen virkasuhteensa. Irtisanomisen taustalla on siten vahvasti yksilöllisiä syitä.

Oikeudellista arviointia

Yliopiston ilmoituksen mukaan organisaation muutoksen taustalla on ollut rahoituksessa ja toiminnassa tapahtunut muutos. Pääasiallisesti ulkopuolisesta rahoituksesta on siirrytty budjettirahoitukseen. Toiminnallinen muutos on merkinnyt siirtymistä opetuspainotteisuuteen tutkimuspainotteisuudesta. Virkamieslautakunta pitää muutoksen perusteita hyväksyttävänä ja toteaa samalla, että muutos on merkinnyt henkilöstön aseman vakiinnuttamista. Asiassa esitetty selvitys ei viittaa siihen, että muutoksen tarkoituksena olisi ollut osaksikaan pyrkiä irtisanomaan A:n virkasuhde.

Kehitysmaainstituutista lakkautettujen virkojen tilalle on perustettu muun muassa yliassistentin A21 virka, johon kuuluu opetusvelvollisuus. Valtiotieteellinen tiedekunta on todennut, ettei A ole hyväksynyt opetuksen liittämistä erikoistutkijan virkaan. A puolestaan esittää, ettei opetuspainotteisuuden lisääminen merkinnyt muutosta erikoistutkijan tehtäviin ja toimenkuvaan.

Virkamieslautakunta toteaa, että erimielisyys opetusvelvollisuudesta on liittynyt erikoistutkijan eikä yliassistentin virkaan. Yliopiston mukaan A on muodollisesti kelpoinen kehitysmaatutkimuksen laitoksen yliassistentin virkaan.

Valtion virkamieslain 27 §:ään perustuva virkamiehen irtisanominen on kielletty, jos hänet voidaan samassa virastossa ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden kohtuudella sijoittaa uudelleen. Esillä olevassa tapauksessa Helsingin yliopisto vastaa uudelleensijoitusvelvollisuuden täyttämisestä. Irtisanomiskielto on merkinnyt yliopistolle velvollisuutta ainakin yliassistentin viran tarjoamiseen A:lle. Tätä laiminlyöntiään yliopisto ei voi oikeudellisesti perustella viittaamalla

tiedekunnan epäilyihin A:n kyvyistä ja ansioista yliassistentin virkaan, henkilöstöristiriitoihin tai A:n mahdollisuuteen hakea mainittua yliassistentin virkaa.

A:n virkasuhteen irtisanominen ei näin ollen täytä valtion virkamieslain 27 §:ssä säädettyjä edellytyksiä.

Päätös:

Oikaisuvaatimus hyväksytään ja irtisanominen kumotaan.

Sovelletut lainkohdat:

Valtion virkamieslain 27 §:n 1, 2 ja 4 momentit, 53 § ja 54 §.

Muutoksenhaku:

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Kallio, jäsenet Kulla, Paavilainen, A. Nieminen ja Salo sekä varajäsenet Vainio, Kauppala ja Puttonen.